

Prof. Dr. Lütfü Tat (1915-1998)

Aysel Gürler

Sayın hocam Prof. Dr. Lütfü Tat'ı 1958 yılının nisan ayında Deri ve Zührevi Hastalıkları stajı yaptığım dönemde çok yakından tanımak fırsatını buldum.

Hoca stajyerlerle her sabah saat 08:30'da vizite çıkardı. Hoca ile birlikte o zaman Doçent olan Nizamettin Erbakan, Ahmet Akçaboy, Baş asistan Nur Or ile dönemin asistanları, hatırladığım kadarıyla Dr. Süheyla hanım, Mehmet bey ve diğerleri; Baş-

hemşire Adalet ve Hidayet hemşire ile vizite başlanırdı. Koşullara girdiğimiz zaman daha önce başhemşire ve ikinci hemşire tarafından koğuş ve hastalar gözden geçirilmiş, her şey intizamlı, koşullar havalandırılmış, düzenli hale getirilirdi. Deri ve Zührevi Hastalıkları kliniğine girdiğiniz zaman sizi karşılayan kesif katran ve kükürt kokusu her nefes aldığımızda burnumuzu yakardı.

Son derece ciddi yapılan büyük vizitte hoca hastaların başına bir bir geçip asistanlardan kapsamlı olarak, hastanın hikayesi, muayane bulguları, laboratuvar sonuçlarını sorar; bir eksik gördüğü zaman yüzünü ekşitir (yani kibarca asistanı fırçalar), sonra klinikçi olan hocalara dönerek "Bu yanlışlık ve eksiklikleri bir daha istemiyorum." derdi.

Biz o zaman beşinci sınıf, yani beşinci dönem öğrencileri, stajyer doktorlardık. Bir aylık staj dönemi son derece disiplinliydi. Sabah saat 08:30'da başlayan ziyaret arkasından 09:30'da teorik ders, sonra 10:30-12:00 hastalarla poliklinik eğitimi, öğle tatilinden sonra 13:30'da tekrar teorik ders, öğle sonrası viziti ve saat 17:00'ye kadar slaytlarla o günkü konuların tekrarı yapılırdı. Böylece çok kısa süreli dinlenme saatleri ile öğrenci bir aylık staj döneminde hem bilimsel, hem de mesleki veriler ile donanmış olarak stajı bitirirdi. Staj sonu yapılan pratik ve teorik sıkı bir imtihan ile Deri ve Zührevi Hastalıkları stajını bitirirdik. Bu arada biz de biter idik. Böylece Deri kliniğinde bir pratisyen hekime yeterli bilgileri dolu dolu verildi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olan

pratisyen hekimler zorunlu hizmetini yaptığı dönemde dermatoloji konusunda fazla sıkıntı yaşamazdı.

Hoca 1915 yılında Konya'nın Bozkır ilçesinin Tepearası köyünde dünyaya gelmiş. Memur çocuğu olduğu için çeşitli illerde ilköğretim, ortaokul tahsilini yapıp, İzmir lisesinden, 1940 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olmuştur. Uzmanlığına önce Prof. Dr. Hulusi Behçet Hocanın yanında başlayıp, sonra Ankara Tıp Fakültesi'nde Prof. Dr. Alfred Marchionini'nin yanında tamamlamış, 1947 yılında Deri ve Zührevi Hastalıkları uzmanı olmuştur. 1952 yılında Doçent olup, 1955 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne eylemli doçent olarak atanmıştır. Lütfü Hoca'nın, Prof. Dr. Richart Richter hocanın direktörlüğünde 40 yataklı Deri ve Zührevi Hastalıkları Kliniğinin yapılanmasında büyük katkı sağlamıştır.

Klinikteki Dermatopatoloji, Dermatomikoloji ve Radyoterapi ünitelerinin kuruluşları bu dönemde gerçekleşmiştir. 6 Eylül 1957 tarihinde profesör olup, Prof. Dr. Richart Richter'in Almanya dönüşünden sonra, 1958 Şubatında kürsü başkanlığına atanmıştır.

Prof. Dr. A. Lütfü Tat; tüm dermatoloji ve üniversite çevrelerinde dürüstlüğü, tutarlılığı, disiplinli çalışma ve ilkeli yönetim felsefesi, sevecen ve babacan kişiliği ile tanınan, sevilen ve sayılan bir hocamızdır.

Türkiye'deki dermatologlar arasında sevgi, saygı, kardeşlik ve dayanışma duygularının yerleştirilip, geliştirilmesinde büyük katkısı olan, binlerce hekim, yüzlerce dermatoloji uzmanı ve öğretim üyesi yetiştiren Hocamızın, dermatoloji kitapları, çok sayıda ulusal ve uluslararası araştırma makaleleri ile Türk Dermatolojisi ve bilim hayatına büyük katkıları olmuştur.

Lütfü Tat hoca asistanlarına ve doçentlerine karşı her zaman mesafeli idi. Ama, hayatımızın özel günlerinde hep bizimle beraber, baba desteği veren büyüğümüzüzdü.

Hoca son derece disiplinli, Alman ekolünün terbiyesini almış bir akademisyendir. Dermatoloji Anabilim Dalı öğretim üyeleri sabah saat 8'de hocanın odasında toplanırdık. Hoca zaten hepimizden önce gelir makamında otururdu. O gün için yeni mecmualardan okuduğu makaleleri bize anlatır, bizim kliniğimizin bu konudaki görüşü ve aktivitesini değerlendirirdik. Ayrıca bu konu ile ilgili hepimizin fikrini alırdı.

Fakat hocanın sabah toplantılarının hepimizi tedirgin eden bir özelliği vardı. Şayet siz sabah toplantısına 3-4 dakika geç gelmiş iseniz, saate bak geç kaldınız anlamında duvarında asılı saate bakar, merhabalaşırken elini hafif ittirirdi. Bunlar hep hocanın prensip sahibi olduğunun ifadesidir.

Sabahları stajyerlerin eğitimi saat 08:30'da vızit ile başlardı. Dershane, koridorun kapıdan girişinin sağ alt ucunda olduğu için, ders saati geldiği halde stajyerlerin gürültüleri hala duyuluyor ise Hoca hemen odasındaki megafona basar; dersi olan hocayı arardı. Yani bu davranış " O hocaya dersine zamanında girmiyorsun sinyali; dikkat et ben her şeyi biliyorum."demektir.

YÖK'ten önce çarşamba günleri fakülte kurulu toplanırdı. Şayet o günkü gündemde kliniğimiz ile ilgili bir konu görüşülecek ise ayrı ayrı hepimizin fikrini sorar, bu fikirler hocanın düşündüğü fikirler ile çok ters ise bakın sizin birer oy hakkınız var benim ise sizin sayınız kadar oy hakkım var der ve yılların kendisine verdiği hayat ve akademik deneyimlerine dayanarak o konu öyle değil şöyle daha doğru diyip; bizi konu hakkında bilgilendirir ve doğruyu bize kabul ettirirdi.

Bir de hocanın en çok kullandığı cümlesi, herhangi bir hastalık hakkında konuşurken; "Bu hiç değişmez, her yerde böyledir" anlamına gelen " Bu iş hanyada da, Konya'da da böyle" derdi.

Hocanın en sinirlendiği konulardan birisi de reçete yazarken aynı etkiyi yapan kendi ülkemizde üretilen, daha ucuz olanının tercih edilmemesiydi. Kendi ülkemizde üretilen, daha ucuz olanını tercih etmemiz gerektiğini vurgular, kendi Anadolulu ifadesi ile "İyi bir hekim hastanın kesesini (yani cüzdanını, maddi imkanlarını) kendi kesesi gibi düşünmelidir." derdi.

Ben 1962 yılının 28 Aralığında Ankara Üniversitesi Dermatoloji Kliniği'ne asistan olarak girdim. O günden bu güne kadar, yani 50 yıllık Dermatoloji hayatımda hala reçete yazarken hocanın nefesini omuzlarımda hissediyorum.

Hoca çok ve acele acele konuşmadan hoşlanmazdı. Fikrimizi az ve öz sözler ile ifade etmenizi isterdi. Bende büyük etki bırakan sözlerinden birisi de "Bilimsel bir konuda konuşurken karşınızdakinin bu konuyu en az sizinki kadar bildiğini düşünerek konuşun, ukala tavırlarla ahkam kesmeyin." sözüdür.

"Herhangi bir bilimsel toplantıda veya derste bir konuyu anlatırken ben-ce böyle değil, şöyle olması gerekir diyemezsiniz!" Bu sözü diyebilmek için senin bu konuda, kişisel, bilimsel çalışma yapman ve o çalışmalarının da klasik kitaplarda yer alması gerekir, derdi. İşte sayın hocamın bu sözleri bizleri ne konuşup, ne konuşmayacağını bilen, kitaplardaki okuduğu fakat kişisel deneyimi olmadığı halde kitap bilgileri ile kendi bilgisiymiş gibi ukalalık yapmayan ayakları yere sağlam basan kişilikli doktorlar yapma çabasından doğmaktadır.

Falanca doktor çok bilgili; fakat deontoloji bilmiyor ukala, saygısız, sağda solda çalıştığı müessese ve arkadaşları aleyhinde konuşuyor ise hoca derdi ki; Bilgiyi kitaplardan okusun, öğrenirsin, fakat kişiliği oturmamış, bulunduğu makamı taşıyamayan kişilere kitaplar hiçbir şey veremez. Bu meslekte özü, sözü doğru, kişilikli, ülkesini seven doktorlara ihtiyaç vardır, derdi.

1998 yılında 83 yaşında kayıp ettiğimiz sayın hocam Prof. Dr. Lütfü Tat hoca ile çalıştığım 35 yıl benim için davranış, konuşma, mesleki disiplin, üniversiter düşünce ve anlayış konusunda vazgeçilmez bir kaynak olmuştur. Kendisini yaşadığım müddetçe her zaman, saygı ve hürmetle anmaya devam edeceğim.